

Sygn. akt VI GC 256/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus – Rząsa

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...)V.- U., HOLANDIA

przeciwko: (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w R.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz powoda (...)V.- U., HOLANDIA kwotę 41.164,60 euro (czterdzieści jeden tysięcy sto sześćdziesiąt cztery euro 60/100) z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 4.350,20 euro od dnia 12 stycznia 2013 r. do dnia 18 stycznia 2013 r.,

- 6.464,20 euro od dnia 19 stycznia 2013 r. do dnia 27 stycznia 2013 r.,

- 41.164,60 euro od dnia 28 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.355 zł (dwanaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 256/13

UZASADNIENIE

Powód (...)V. w U. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwoty 41.164,60 euro z ustawowymi odsetkami od kwot i dat szczegółowo wskazanych w powie i kosztami procesu wskazując, że powód w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w formie spółki prawa holenderskiego zrealizował na rzecz pozwanego szereg zamówień, których przedmiotem była sprzedaż określonej ilości napojów alkoholowych. Pozwany pomimo upływu terminów płatności i wezwań do zapłaty nie uregulował części należności za zrealizowane zamówienia. Przedmiotem żądania pozwu są należności z faktur vat nr:

- (...) w kwocie 17.350, 20 euro, z której pozwany zapłacił 13.000,00 euro, do zapłaty pozostało 4.350,20 euro a termin płatności upłynął 12.01.2013r.,

- (...) w kwocie 11.650,00 euro, z której pozwany zapłacił 9.536 euro , do zapłaty pozostała kwota 2.114,00 euro, której termin płatności upłynął 18.01.2013r.,
- (...) w kwocie 17.350,20 euro, z której pozwany nie zapłacił żadnej kwoty , a termin płatności został określony na dzień 27.01.2013r.
- (...) w kwocie 17.350,20 euro, z której pozwany nie zapłacił żadnej kwoty a termin płatności określono na 27.01.2013r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany przyznał, że strony współpracowały ze sobą w zakresie handlu wyrobami alkoholowymi, oraz że pozwany wielokrotnie nabywał od powoda towar w postaci określonej ilości napojów alkoholowych wraz z transportem. Mechanizm sprzedaży towaru przez pozwanego wyglądał w ten sposób, że towar zamówiony u powoda, dostarczany był przez pozwanego do składu celnego najczęściej we Francji. Tam po pieniądze jechał kierowca L. K. (1), a pozwany zwalniał towar dopiero po przekazaniu pieniędzy przez kontrahenta, który go od niego kupował. Pieniądze odbierał w gotówce kierowca pozwanego L. K. (1) i wracając do kraju zostawiał je w Holandii u powoda , któremu przekazywał je w gotówce.

Pozwany zaprzeczył aby zalegał powodowi z zapłatą należności dochodzonej pozwem. Zarzucił, że powód nie udowodnił w sposób należyty roszczenia, bo poza fakturami zobowiązany był wystawić dokumenty potwierdzające odbiór towaru CMR. W dokumentach tych wskazany jest nadawca, przewoźnik , odbiorca towaru, termin i miejsce nadania, przewidziane miejsce dostawy, koszty związane z przewozem , instrukcje niezbędne do załatwienia formalności celnych, wykaz dokumentów wręczonych kierowcy. Tymczasem powód chociaż powołuje się na przewóz międzynarodowy przedłożył jedynie faktury vat. Pozwany zarzucił, że dokonywał wpłat zarówno przelewem jak i gotówką. Na przelewy powołuje się powód tymczasem oprócz przelewów wiele wpłat dokonywanych było gotówką, które to wpłaty powód pominął. Pozwany mając zaufanie do powoda nie przypuszczał, że będzie on powielał faktury i żądał podwójnej płatności. Z dokumentacji mejlowej wynika, że pozwany dokonał wpłat: w kwocie 94.500,00 euro dnia 30.09.2012r., 110.000,00 euro 8.12.2012r., oraz 90.000,00 euro 19.01.2013r. Z dokumentacji wynika również, że pracownik powoda pomylił się przy dokonywaniu rozliczeń na kwotę 60.000,00 euro. Zdaniem pozwanego rozbieżności w dochodzonych kwotach świadczą o tym, że powód mógł nie zaksięgować kwot wpłaconych przez pozwanego gotówką. Co do faktur, za które pozwany nie zapłacił to zgodnie z przedłożonymi przez powoda egzemplarzami tych faktur powód zakupił towar w nich wskazany 4 i 2.10.2012r., a sprzedaż miała rzekomo nastąpić dopiero 27.12.2012r., czyli po 3 miesiącach. Powód prawdopodobnie miał braki na magazynie i robiąc remanent na koniec roku obciążył tymi brakami pozwanego, wystawiając faktury nie mające pokrycia w rzeczywistości. Faktury (...) nie zostały przez pozwanego w ogóle zaksięgowane.

Powód w odpowiedzi na powyższe podtrzymał żądanie pozwu. Podniósł, że faktury nr (...) zostały wystawione w grudniu jednakże wynika z nich jednoznacznie, że transakcje nimi objęte zostały dokonane na początku października 2012r. Powód przedłożył zestawienie transakcji dokonywanych ze stroną pozwaną w latach 2012-2013. Zestawienie uwzględnia wszystkie dokonywane przez pozwanego wpłaty, w tym również wpłaty gotówkowe . Uwidocznione w zastawieniu faktury znajdują się również w przedłożonym w odpowiedzi na pozew zestawieniu nierozliczonych operacji na koncie nr (...) (...), sporządzonym przez stronę pozwaną. Przy czym z przedłożonego przez pozwanego zestawienia wynika, że zadłużenie powinno być dużo wyższe, a zatem to strona pozwana pomija transakcje gotówkowe. W zestawieniu pozwanego nie uwzględniono jedynie faktur nr (...).

Powód wskazał, że fakt zaksięgowania pozostałych faktur objętych pozwem a także ich częściowej zapłaty wskazuje na to, że strona pozwana nie kwestionowała zasadności należności nimi objętymi. Powód stwierdził, że transakcje objęte fakturami nr (...) miały miejsce 5 i 3.10.2012r., co wynika z tych faktur. Zatem bezzasadny jest zarzut dotyczący tego, że strona powodowa sprzedawała zakupiony przez siebie towar dopiero po upływie trzech miesięcy. Przyczyną wystawienia późniejszego tych faktur była omyłka pracownicy powoda , która pominęła dwie dokonane dostawy. Po odkryciu tego faktu i sprawdzeniu dokumentów faktury zostały wystawione. Dostawy zostały zrealizowane w związku z zamówieniem pozwanego zawartym w wiadomości elektronicznej z dnia 4.09.2012r. , w którym m.in. wskazano , że strona pozwana zamawia piwo U. i S.. Powód wskazał, że strony pozostawały w stałych stosunkach gospodarczych, a

szczegóły dotyczące poszczególnych zamówień uzgadniane były telefonicznie. Co do wpłat gotówkowych to dotyczyły one zarówno dostaw dokonywanych przez stronę powodową jak też innych podmiotów powiązanych z powodem.

W odpowiedzi na powyższe pismo pozwany podtrzymał dotychczasowe zarzuty szczegółowo podając jakie wpłaty gotówkowe przekazał powodowi w okresie czasu od 28.09.2012r. do 18.01.2013r. podając jednocześnie, że kwoty przekazane powodowi potwierdza zeszyt prowadzony przez kierowcę pozwanego L. K. (1). Pozwany podniósł, że powodowi zależało aby otrzymywać płatności w gotówce. Pozwany odbierał od powoda towar od trzech spółek tj. (...), (...), (...). Powód płatności gotówkowe zaliczał według swojego uznania na jedną z tych spółek. Zarzucił, że powód z wpłat gotówkowych wskazuje jedynie pierwszą i ostatnią wpłatę, a ponadto jedną wpłatę dokonaną w grudniu. Tymczasem pozwany dokonał jeszcze pięć wpłat gotówką – co powód pomija. Pozwany dokonał łącznie wpłat na kwotę ponad 800.000,00 euro, a nie jak wskazuje powód 295.000,00 euro. Powód łącznie z trzech spółek dochodzi kwoty 150.000,00 euro, jednocześnie podaje, że ostatnią wpłatę w wysokości 90.000,00 euro otrzymał 10.01.2013r. Zatem pozwany miałby zalegać powodowi łącznie około 240.000,00 euro a mimo to powód nadal wysyłał mu towar – co jest zdaniem pozwanego niewiarygodne.

Pozwany zarzucił, że dokumenty CMR dołączone do faktur (...) nie są wiarygodne albowiem nie wynika z nich dla kogo ma być przewożony towar, nie ma też informacji aby towar był przez powoda odebrany.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód, jako spółka handlowa prawa holenderskiego prowadzi działalność gospodarczą w zakresie handlu napojami alkoholowymi

(dowód: wyciąg z rejestru handlowego nr (...) wraz z tłumaczeniem na j. polski k. 11 -17).

Spółka ta jest powiązana kapitałowo i osobowo z R. S. , który prowadzi również dwie inne spółki handlowe zajmujące się handlem napojami alkoholowymi, a to (...).V. i (...). Wszystkie trzy spółki ((...), (...) i R.) współpracowały w zakresie handlu alkoholami z (...) sp. z o.o. w R. . W imieniu powodowej spółki towar zamawiał G. B., robił to telefonicznie w rozmowie z R. S. , który sam decydował jaka spółka zrealizuje zamówienia.

(dowód: zeznania przesłuchanego za powoda R. S. k. 386,387, świadka A. B. k. 339 – 341, świadka L. K. k. 384 – 385).

W okresie 2012-2013r. powód dostarczył pozwanemu towar objęty fakturami vat załączonymi do pozwu jak również innymi fakturami załączonymi do pisma procesowego z 27.08.2013r. wraz z dokumentami przewozowymi .

(dowód: faktury oraz dokumenty przewozowe CMR a także faktury nabycia towaru od spółki (...) w H. k. 27-31, 32,36, 34-40, 41-46, 47 -50, 49-51, 130 –195).

Pozwany dokonał wpłat na rzecz faktur: (...) w kwocie 13.000,00 euro i (...) w kwocie 9.536,00 euro. Pozwany nie zapłacił za faktury (...). Pozwany uwzględnił w zestawieniu faktury (...) nie wskazując aby faktury te zostały częściowo zapłacone. Natomiast nie uwzględnił w swoim zestawieniu obliczeń faktur (...).

(dowód: zestawienie nierozliczonych operacji k.78).

Początkowo pozwany płacił za towar przelewami bankowymi, a później dokonywał zapłat gotówkowych. W praktyce wyglądało to w ten sposób, że za granicę jeździł L. K. (1) (kolega G. B.) wraz z pozwanym lub sam ewentualnie z inną osobą towarzyszącą , który odbierał gotówkowe płatności od klientów pozwanej spółki, a następnie po drodze wręczał gotówkę bezpośrednio do rąk R. S. , nie żądając potwierdzenia przyjęcia gotówki i nie wskazując na poczt jakich należności (w tym na rzecz, której spółki spośród trzech w/w spółek dokonuje wpłat).

Pozwany wskazał, że dokonał wpłat gotówkowych w następujący sposób:

94.500,00 euro dnia 30.09.2012r., 8.12.2012r. – 110.000,00 euro oraz 90.000,00 euro 19.01.2013r. Podał również, że dokonał jeszcze pięciu wpłat gotówką. Wpłat gotówkowych było osiem, przy czym 28.09.2012r. R. S. została

przekazana gotówka w kwocie 94.500,00 euro, następnie 9.10.2012r. 80.000,00 euro, 23.10.2012r. 88.000,00 euro, 6.11.2012r. 137.500,00 euro, 10.11.2012r. 80.000,00 euro, 1.12.2012r. 140.000,00 euro, 8.12.2012r. 110.000,00 euro i 18.01.2013r. 90.000,00 euro. Przy czym pięciokrotnie L. K. (1) przekazywał pieniądze wraz z G. B. a dwukrotnie w obecności oprócz G. B. - I. K.. Ostatnie dwa przekazania gotówki L. K. zrobił sam. L. K. (1) prowadził zeszyt, w którym odnotowywał daty odbioru gotówki za zwolniony towar. Schemat zapłaty był taki sam – brak określenia długu na poczet, którego dokonywana jest zapłata i brak potwierdzenia odbioru gotówki przez powoda.

(dowód : zeszyt k. 213,220, zeznania L. K. 384,385).

W zeszycie tym R. S. nie potwierdzał swoim podpisem odbioru gotówki. L. K. prowadził ten zeszyt tylko na potrzeby rozliczeń z G. B..

(dowód: zeznania L. K. k. 384, 385, zeznania R. S. k. 386,387).

R. S. przyznał, że otrzymał od pozwanego wpłaty gotówkowe w sposób jaki opisał świadek L. K. (1) jednakże nie zgadzają się kwoty w ten sposób przekazywane. Od kwot przekazywanych powodowi odliczane były kwoty na zapłacenie składu celnego i inne. Przy czym R. S. sam decydował na co zostały dokonane wpłaty gotówkowe i na rzecz jakiej firmy z trzech wskazanych wyżej spółek. Wpłaty gotówkowe w zestawieniu przedłożonym przez powoda ujęte są pod pozycją 10 i zwykle zaliczane były na najstarszą fakturę i do firmy (z trzech w/w), w której były największe zaległości.

(dowód: zeznania R. S. k. 386,387, zestawienie transakcji k.123 wraz z tłumaczeniem k.128).

Przeciwko pozwanemu oprócz przedmiotowego procesu toczą się jeszcze sprawy z powództwa:

- (...).V. o zapłatę 72.603,44 euro – sprawa VI GC 280/13,

- (...) o zapłatę 30.259,71 euro – sprawa VI GC 281/13.

W każdej z tych spraw pozwany kwestionuje roszczenia zarzucając zapłatę gotówką i powielanie faktur, jak również niewykazanie wydania towaru (k. 364 – 367).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie w/w dowodów z dokumentów, które nie budzą wątpliwości co do ich prawdziwości i treści, poza zastrzeżeniami zawartymi niżej, bo korespondują z zeznaniami świadków i strony powodowej odnośnie zasad współpracy stron, praktyki w zakresie płatności za towar, w szczególności płatności gotówkowych. Przy czym Sąd pominął dowód z przesłuchania G. B. w charakterze strony albowiem prawidłowo wezwany nie stawiał się na rozprawę (k.384).

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom świadka L. K. (1) co do wysokości kwot gotówkowych przekazywanych R. S., poza kwotami których przyjęcie strona powodowa potwierdziła w procesie. Świadek nie odbierał potwierdzeń zapłaty od przyjmującego gotówkę, a R. S. nie potwierdził w swoich zeznaniach przyjęcia kwot szczegółowo wymienianych przez świadka. Nie jest wiarygodny w sprawie dokument w postaci zeszytu prowadzonego przez L. K., jako dowód na okoliczność kwot przekazanych powodowi, bo był prowadzony dla zupełnie innych celów (dla rozliczeń między G. B. i jego kolegą L. K.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód niniejszym pozwem żąda zapłaty za towar sprzedany pozwanemu wg faktur przedłożonych do pozwu. Pozwany nie kwestionuje faktu wzajemnej współpracy stron w zakresie handlu wyrobami alkoholowymi, przyznania faktu zaksięgowania dwóch spornych faktur i zarzuca, że za towar zapłacił.

Zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów sporządzonej w dniu 13 maja 1997r., której jednym z sygnatariuszy jest Holandia (mającej zastosowanie w tym stanie faktycznym na podstawie art. 1 ust.1 i art. 4 ust. 1a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia

17.06.2008r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych – Rzym I) – art. 30 i 53, na powódzie, jako sprzedawcy spoczywa ciężar udowodnienia zawarcia przez strony umów sprzedaży towarów wg spornych faktur i wydania towarów nimi objętych, a na pozwanym spoczywa obowiązek udowodnienia faktu zapłaty za sprzedany towar.

W ocenie Sądu Okręgowego na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie uznać należy, że powód udowodnił fakt sprzedaży i wydania towaru objętego spornymi fakturami.

Pierwsze dwie faktury nr (...) pozwany częściowo zapłacił i ujął w swoim zestawieniu nie rozliczonych operacji (k.78). Nie budzi więc wątpliwości, że objęty nimi towar zamawiał. Wskazują na to również dokumenty nabycia tego towaru od spółki (...), szczegółowo powołane w pozwie, jak również dokumenty CMR (k. 182,183).

Odnosnie faktur nr (...), co do których pozwany zarzucał, że zostały wystawione bez dokumentów CMR, a także, że zakupiony na ich podstawie towar został sprzedany dopiero 27.12.2012r., a więc po trzech miesiącach, a nadto, iż nie mają pokrycia w rzeczywistości gdyż nie zostały przez pozwanego zaksięgowane – należy uznać te zarzuty za bezzasadne. Powód przyznał, że faktury te zostały wystawione później za towar faktycznie dostarczony w październiku 2012r. i fakt ten został na fakturach odnotowany, a przyczyną tego był błąd pracownicy powoda, która omyłkowo pominęła dwie dostawy. Wyjaśnienia te zasługują na uwzględnienie tym bardziej, że wbrew zarzutom pozwanego do faktur tych zostały wystawione dowody dostawy CMR, z których wprost wynika, że towar przeznaczony jest dla G. F. & D. (k. 187,192 wraz z tłumaczeniem).

Natomiast pozwany zaoficerowanymi dowodami nie wykazał, że zapłacił za sporny towar poprzez wpłaty gotówkowe przekazywane powodowi przez

L. K. do rąk R. S.. Pozwany dokonując płatności gotówkowych nie skorzystał z prawa wskazania, za który dług dokonuje płatności ani też nie wskazywał, której z trzech spółek należących do R. S. płacił. Zarówno zeznania świadków i strony powodowej, jak i korespondencja mailowa potwierdza, że rozksięgowanie poszczególnych kwot pozostawiano R. S., przy czym nawet zarzucane w korespondencji błędy, nieścisłości w rozliczeniach nie stanowią jednoznacznego dowodu, że pozwany zapłacił sporne faktury. Nie dowodzi tego również zeszyt prowadzony przez L. K., bo wpisy w nim dokonane nie zostały potwierdzone podpisem R. S.. Nawet jeżeli przyjąć, że przedstawiciele spółek będących stronami procesu pozostawali w przyjacielskich stosunkach i działali w zaufaniu do siebie to nie jest to wystarczające, aby uznać, że pozwany zapłacił sporne faktury, bądź saldo rozliczeń stron za okres wzajemnej współpracy jest zerowe, skoro pozwany nie zawnioskował dowodów, które w sposób jednoznaczny potwierdziłyby taką okoliczność. Stwierdzić natomiast należy zupełną niefrasobliwość pozwanego odnośnie dokumentowania płatności oraz jednoznacznego określania za co i komu płaci. Ostatecznie sprowadza się to do przyjęcia, że pozwany nie przeprowadził w toku procesu wiarygodnego

i jednoznacznego dowodu zapłaty spornych należności. Zgodna praktyka stron pozostawiania rozdysponowania płaconych kwot R. S. daje podstawę do uznania, że zestawienie zaliczeń poszczególnych płatności uznać należy za wiążące. Jak wykazało postępowanie dowodowe pozwany dobrowolnie pozostawił R. S. decyzję co do sposobu rozksięgowywania gotówki i taką praktykę strony we wzajemnej współpracy stosowały od czasu kiedy wyraziły zgodę na płatności gotówkowe.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosków strony powodowej zawartych w piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2014r. złożonych na rozprawie. Wnioski te strona powodowa mogła bowiem złożyć już wcześniej a nadto nawet ich dopuszczenie na obecnym etapie postępowania nie wyjaśniłoby wzajemnych rozliczeń stron. W szczególności zapłaty przez pozwanego za towar objęty pozwem, a to wobec okoliczności szczegółowo przywołanych wyżej, a przede wszystkim braku dokumentowania wpłat gotówkowych.

Reasumując stwierdzić należy, że pozwany nie udowodnił faktu zapłaty ceny za sprzedaż towaru objętego fakturami przedłożonymi od pozwu, co dało podstawę do uwzględnienia powództwa na podstawie w/w przepisów konwencji wiedeńskiej.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 78 konwencji wiedeńskiej zasądając je w wysokości ustawowej zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc w z w. z art. 108 § 1 kpc. Na zasądzoną kwotę składa się wpis od pozwu (8.738,00 zł) i koszty zastępstwa procesowego (3.617,00 zł).